

TRGOVSKI LIST

Licejska knjižnica

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552

LJUBLJANA, dne 10. aprila 1924.

Telefon št. 552

ŠTEV. 44.

Ratifikacija konvencij z Avstrijo.

Dne 5. aprila t. l. so se v Beogradu izmenjale listine o ratifikaciji konvencij, ki jih je naša država sklenila z Avstrijo leta 1923. povodom obiska avstrijskega kanclerja Seipla v Beogradu, med drugimi glede ukinjenja sekvestrov, o poravnavi predvojnih dolgov in glede prenosa sedeža delniških družb. Konvencije sta med tem odobrila oba parlamenta v nespremenjeni obliki, le glede prenosa sedeža industrijskih in trgovskih podjetij se je konvencija na podlagi naknadnega sporazuma izpremenila v toliko, da se rok za prenos sedeža podaljša do 30. aprila in da se dotična podjetja oproste plačevanja davka na avstrijskem teritoriju do 30. junija t. l. Najvažnejša je

konvencija o poravnavi dolgov,

ki se nanaša na dolgove in privatne pravne terjatve med državljani obeh držav, kolikor so obveznosti nastale pred dnem 1. marca 1919 in na dan uveljavljenja konvencije še niso bile poravnane, Deponiranje denarja pri sodišču se ne smatra za plačilo v smislu konvencije, ampak se bodo take terjatve poravnale na podlagi konvencije.

Konvencija se ne nanaša na dolgove in terjatve dunajske poštne hranilnice in na dolgove in terjatve, ki izvirajo iz pogodb o zavarovanju, ki se urede s posebnim sporazumom. Ne nanaša se pa tudi na dolgove in terjatve, ki so nastale med avstrijskimi državljani in državljani bivših kraljevin Srbije in Črne gore.

Dolgovi in terjatve, na katere se konvencija nanaša, se poravnava nastopno:

Obveznosti, nastale povodom nakupa vojnega posojila z lombardiranjem teh posojil, se poravnava v avstrijskih kronah po kurzu 100 avstrijskih kron za 100 starih avstro-ogrskih kron.

Vse druge obveznosti se poravnava v jugoslovanskih kronah po kurzu osem dinarjev za 100 starih avstro-ogrskih kron.

Plačila, ki se naj izvrše na podlagi titrov, na primer delnih obveznic, hipotekarnih zastavnih pisem, združnih deležev itd., se poravnava po kurzu 100 jugoslovanskih kron, odnosno 100 avstrijskih kron za 100 starih avstro-ogrskih kron, ravna se pri tem, ali ima dolжник svoje bivališče na teritoriju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ali na teritoriju Avstrije brez ozira na kraj plačila. To pa ne velja za obligacije bivše avstrijske in bivše ogrske države, za katere vsebujejo mirovne pogodbe posebna določila.

Konvencija o sekvestrih.

Ta konvencija nalaga obema državama, da v roku 15 dni po uveljavljenju razveljavita vse izjemne odredbe, kakor sekvestre, prisilne uprave, upravne nadzore, zaznambe raznih prepovedi, zapore itd. in izročiti vse imovine, pravice in interese brez plačila taks ali drugih dajatev na prosto razpolaganje interesiranim.

Prenos imovin, pravic in interesov v domovino zainteresiranih oseb se vrši z nastopnimi omejitvami:

1. Zainteresiranec je dolžan prijaviti namero prenosa vladi, v katere področju se nahaja imovina, ki se hoče prenesti, v roku 6 mesecev po uveljavljenju koncesije.

2. Avstrija bo dovoljevala prenos imovin po določilih, ki jih je uveljavila glede imovine in svojine držav-

ljanov glavnih zavezniških sil za dobo treh mesecev po uveljavljenju sanžermenskega dogovora z omejitvijo posebnih odredb, ki se nanašajo na izvoz avstrijskih vrednostnih papirjev, izvzemši obligacije bivše avstrijske države, ki se morajo izplačati v zlatem ali srebrnem novcu ali v tujih valutah, ako so prišle v posesti zainteresirane osebe v dobi po 10. septembru 1919.

Za obravnavanje predvojnih, negaziranih dolgov bivše avstrijske države določa čl. III. konvencije posebne odredbe. Državljeni, ki bi se hoteli v roku enega leta preseliti iz Jugoslavije v Avstrijo ali obratno, ne bodo iz tega naslova plačevali nobenih davkov ali posebnih davščin, pa tudi ne višjih davkov, davščin ali tako, kakor so določene v splošno zakonodajo.

Varščine, ki so se polagale iz naslova preselitve se ne povrnejo.

V vseh primerih, v katerih se je izvršila popolna ali delna likvidacija imovine, pravic in interesov avstrijskih državljanov na podlagi zakonov ali odredb v nasprotju s čl. 267 sanžermenske mirovne pogodbe, je dogovorjeno, da je zavarovana pravica zainteresiranih avstrijskih državljanov na povračila ali odškodnino v smislu omenjenega člena. Realizacija te pravice se vrši pred sodišči kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Sporazum o prenosu sedeža delniških družb.

Naša vlada bo pozvala podjetja, ki vrše produkcijske in prevozne posle na ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije, ki je pripadlo naši kraljevini, imajo pa svoje sedeže še v Avstriji, naj prenesejo sedeže v našo kraljevino. Pozvana bodo le podjetja, ki so obstojala že 1. novembra 1918. Za prenos vsebuje konvencija posebna davčna določila in odreja pogoje za izbris podjetja in trgovskega registra v Avstriji. Ta sporazum se v vseh bistvenih točkah sklada s sporazumom, katerega je v tej zadevi Avstrija sklenila s Čehoslovaško.

S tem sporazumom je rešeno vprašanje sedežev naših lokalnih železnic in delniške družbe dolenskih železnic ter nekaterih večjih industrijskih podjetij v Sloveniji.

Za industrijo zajče kožuhovine in dlake.

Velika zajčja razstava v Mariboru, v dneh 23. do 25. marca t. l. je pokazala poleg krasnih živali sijajne izdelke iz zajčje kože in kožuhovine. In to nas tukaj zanima, kajti odpira nove panoge naši industriji.

Splošno je pač znano, da uporabljajo za klobučevino skoraj izključno le zajčjo dlako, in vendar uvažamo leto za letom klobučevino iz inozemstva, kakor da bi ne imeli doma dovolj zajcev; tudi tukaj bo treba enkrat preko poskusov k popolni osamosvojitvi.

Še vse večje važnosti pa je zajčja kožuhovina, saj je dognala statistika, da se uporabi letno na svetu 50 milijonov zajčjih kožic evropskega in 20 milijonov avstralskega izvora, medtem ko doseže število kožic vseh drugih kožuharjev le 50 milijonov. Temu se ne bo čudil, kdor ve, kako krasni damski plašči, ovratniki, mufi, boe, pregrinjala itd. se lahko in poceni izdelajo iz zajčjih kožuščkov in da se dajo iz njih napraviti prvovrstne imitacije najdragocenejših kožu-

hov. Na mariborski razstavi sta vzbujala največje občudovanje oba plašča: eden iz 46 kožic havanske in drugi srebraste pasme. Priznati se mora, da je videti redko v izložbah in pri damah kaj tako finega. Ne bilo bi torej odveč, če bi se zanimalo za izdelavanje kožic, sešivanje in razpečevanje izdelkov kako naše podjetje; kajti le redkokdo zmora sam nabirati kožice, da zadoščajo za kako večje delo, še redkejeko pa jih zna sam v resnici pravilno in lepo uporabiti; in tako gre lep del našega premoženja v nič.

Prav posebno pa je zadeva pereča sedaj, ko goje zajcerejci tudi v naših krajih večje število angorske pasme, ki je bila doslej pri nas manj znana.

Angorci imajo belo, 7—22 cm dolgo svileno dlako, ki se s česanjem, pukanjem ali striženjem nabere in sprede. Na mariborski razstavi so kazali nabrano dlako, spredeno nit in tudi že spleteno jopico; obiskovalci se niso mogli načuditi fini, topli in lahki

pletenini. Vsakdo je pa nima toliko, da bi se izplačalo nabirati in izdelati, drugi si zopet ne zna pomagati. Zato bi bilo dobro, da se tega loti kako podjetje, saj imamo drugod zato najboljše vzgleda. Nemčija ima za zbiranje angorske zajčje dlake državno centralo, podrejeno neposredno ministrstvu. V Franciji pa tvorijo taka podjetja naravnost prvovrstne industrijske centre. Tako izdeluje tovarnar Patard-Chatelain v Lous-le-Soumier v Savojski pokrajini že trideset let iz zajčje dlake blago za oblačila in vse vasi daleč okoli rede angorske kunce, mu prodajajo dlako in od tega žive.

Pri nas pa se za to nihče ne zanima; edino češka tvrdka K. Doleček v Ljubljani bi se za to zanimala. Temu mora biti konec; če hočemo doseči gospodarsko osamosvojitve, tudi malenkosti ne smemo puščati neizrabljenih, zlasti še, če je surovina poceni, izdelek pa dragocen.

P. St. (Maribor).

Krošnjarstvo.

(Iz trgovskih krogov.)

Na energično akcijo, ki jo je podvzela Zveza trgovskih gremijev in za drug v Ljubljani proti krošnjarstvu, ki je v zadnjem času postala praveca nadlega celega prebivalstva, je opaziti, da so se začeli tudi na pristojnih mestih intenzivneje pečati s to zadevo. Da se je tudi v širših trgovskih krogih začelo večje intenzivno delovanje za odpravo krošnjarstva, je pa tudi velika zasluga našega stanovskega glasila Trgovskega lista, kateri posveča temu vprašanju veliko pozornost, ki konstantno opozarja vse merodajne činitelje na večne pritožbe, ki prihajajo od vseh strani.

Po zadnjih poročilih, podanih na občnih zborih posameznih gremijev, posnemamo, da se je krošnjarstvo nekoliko omejilo. Iz tega se da sklepati, da akcije posameznih gremijev in energični nastop Zveze gremijev niso bili brez uspeha. Bati se je pa, da se nismo te naloge še popolnoma izbavili, kajti spomlad je tu, začelo se bo živahnejše življenje v trgovini in posledica tega bo, da se bo začelo tudi krošnjarstvo gibati, posebno v onih krajih, kjer niso politična oblastva še dala posameznim gremijem navodila, kako postopati s krošnjarji.

V pojasnilo tega navajamo v celoti dopisa, ki ju je dobil gremij trgovcev v Kočevju od okrajnega glavarstva v Kočevju in v interesu vseh je, da postopajo analogno po teh navodilih, da se krošnjarstvo vsaj deloma zatre.

Prvi dopis se glasi: Gremiju trgovcev v Kočevju:

»Opazilo se je, da prodaja več Romunov, ki niso naši državljani preproge, sukno ter drugo manufakturno blago na krošnjarski način. Vsi se izkažejo z neko legitimacijo, izdano od Gradskega poglavarstva v Beogradu, ki je vidirajo posamezna glavarstva. Vsled vloge gremija trgovcev v Ribnici z dne 21. februarja 1924, št. 46 se daje v svrhu ravnanja sledeča pojasnila in navodila.

Krošnjarstvo ureja na tem teritoriju Slovenije ces. patent z dne 4. septembra 1852, drž. zak. št. 202, ki je na tem teritoriju edino merodajen. Po njem (§ 3., točka a) odnosno po zmiselnih razlagi te točke smejo v Sloveniji krošnjariti samo tuzemci. Edino ti zamorejo dobiti v Sloveniji krošnjarsko dovoljenje v smislu § 27 in vizum v smislu § 8. Glede krošnjarstva tudi ne prihaja v poštev repro-

citeia, ker krošnjarski patent ne vsebuje v § 8 obrtnega reda sličnega določila.

Proti pripuščanju tujih krošnjarjev govori tudi § 12. krošnjarskega patenta, ki dovoljuje krošnjarenje samo z blagom tuzemskega izvora. Legitimacijam beograjske mesne uprave, izdanim romunskim krošnjarjem, naj se ne prizna veljavnost krošnjarskega izkaza in naj se inozemcem v obče zabrani krošnjarenje. Naslovu se vsled tega proroča, da predmetne ovadbe oziroma vprašanja konkretizira, ker le na ta način je mogoče dovolj štiti interese domačih krošnjarjev in trgovcev. Obrtno oblastvo bo moglo z zadostnim uspehom le na ta način pobijati nelegitimno trgovino, če bo imelo dovolj podatkov, kjer se bo moglo razsoditi kakovosti, velikosti in obseg prestopka nelegitimne trgovine in nedopustnega krošnjarenja.

Drugi tak odlok se glasi: »Gremiju trgovcev v Kočevju. Dodatno k že izdanim navodilom glede krošnjareja in različnega trgovanja, združenega s sejmarstvom, krošnjarjenjem, se daje še sledeča navodila in pojasnila:

Po naredbi trgovskega ministrstva z dne 23. decembra 1881, drž. zak. št. 2 iz leta 1882 je združitev krošnjarenja in sejmovanja nedopustna, tako, da mora ena in ista oseba izvrševati le enega ali drugega teh pridobitnih poslov.

Dalje je krošnjarjem izrecno prepovedano obiskovanje sejmov in prodajanje njihovega blaga na odprtih stojnicah ali trdnih prodajalnicah ob času sejma.

Tudi v Sloveniji veljavnemu predpisu se morajo tukaj vkloniti hrvatski krošnjarji in smejo, v posesti obeh pravic, izvrševati v Sloveniji le eno izmed njih, pri čemur jim je izbira. V interesu narodnega gospodarstva v obče, stalne trgovine posebej in tudi v prid javne varnosti je pač, da se odkloni vizum krošnjarskih knjižic nedomačinom, ker je že domačinov krošnjarjev preveč in so ravno nedomačini oni, na katere se nanaša večina pritožb in ovadb.

Navodila naj se izvršujejo dosledno in kar najboljše vestno. Okrajno glavarstvo Kočevje.

Ta dva odloka sta dovolj jasna, treba je le da posamezni gremiji stopijo v stik z obrtnim oblastvom in županstvom ter orožniškim poveljstvom, ki

naj na ovadbo posameznih gremijalnih članov postopajo proti krošnjarjem v smislu gornjih navodil. Posamezni gremiji naj pa odpošljejo politični oblasti pismene zahteve, da izdajo odlok, v katerem se naj prepove vsako krošnjarjenje v občini od strani tujecev. Krošnjariti naj bo dovolje-

no le domačinom in to predvsem le res delanezmožnim in invalidom.

Pozivljamo gremije, da začnejo akcijo takoj, še predno se začne sezija, da se po možnosti prepreči dotok krošnjarjev. Vsak uspeh in sklep se naj naznani Trgovskemu listu, da se o tem seznanijo tudi javnost.

Premalo kolkovane vloge.

Avstrijski pristojbinski zakonik je bil zelo zmotan, tako da se velikokrat celo strokovnjaki niso mogli odločiti v kaki posebni zadevi. Naš novi zakon o taksah je pa v tem oziru še veliko slabši in mu manjka tudi vsa preglednost. Poleg tega so vse dosedanje oprostitve ukinjene; vsako reč je presojati samo po določilih novega zakona. Vloge, ki so bile od pamtiveka kolka proste, a katerih bi človek niti ne mislil, da se more zanje zahtevati kaka taksa, so podvržene kolku v najmanjšem znesku 5 Din.

Prosilci, ki stanujejo v onem kraju, kjer so uradi, se o višini od urada zahtevane takse lahko osebno informirajo. Velikokrat je pa stvar nujna in prosilcu ni mogoče iti v več ur oddaljeno mesto, kjer je urad, ter mora poslati vlogo kar po pošti.

Ali se bo njegova vloga kljub temu sprejela, če je premalo kolkovana, ali pa če sploh ni kolkovana? In če se sprejme, ali ga ne zadenejo kake kazenske posledice?

Na ti dve vprašanji lahko odgovorimo, da je novi zakon o taksah v tem oziru vendar boljši in za stranke ugodnejši kot prejšnji avstrijski zakon o pristojbinah. Po tem poslednje imenovanem zakonu se je nekolkovana vloga, če je prišla na urad po pošti, položila lahko kar nerešena k spisom; rešila se je samo takrat, če je urad sam uvidel, da bi nastala za stranko sicer kaka škoda. Toda v tem slučaju se je zahtevala od stranke potem dvojna ali celo trojna pristojbina za vlogo in za priloge, če niso bile kolkovane ali pa če so bile premalo kolkovane.

Po sedanjih določbah velja pa pravilo, da se mora vsaka nekolkovana ali premalo kolkovana vloga vrniti takoj stranki, če jo je vložila osebno pri uradu. Pove se ji, koliko znaša taksa in da jo mora prilepiti v kolkih naknadno.

Če pa pošlje stranka kakemu uradu nekolkovano ali premalo kolkovano prošnjo ali sploh vlogo po pošti, mora urad, ki je prejel vlogo, najkasneje v petih dneh poslati vložitelju poziv, naj položi predpisano takso (brez vsakega poviška) v 30 dneh, štetih od dne izdane poziva. Na ta način izve vložitelj, koliko znaša taksa ter jo pošlje v kolkih na urad. Če je vložba takega spisa vezana na določen rok (na primer pritožbe), pa se je pritožba pravočasno vložila, se smatra vložba za pravočasno, ako se položi taksa v omenjenem roku 30 dni. — Če pa vložitelj v tem roku ne položi zahtevane takse, se smatra, da

spis vobče ni bil predložen ter se delo kar k spisom ne da bi se rešil.

Če bi urad zahteval pomotno višjo takso, pa bi vložitelj, ki bi vložil vlogo osebno, dotičnega uradnika o pomoti ne mogel prepričati, ne kaže drugega nego, da položi zahtevano takso, ako hoče, da se mu vloga reši. Ravnoto velja za one, ki so poslali vlogo na urad po pošti, pa dobé poziv, da naj plačajo še naknadno kako takso. Če hočejo, da se jim vloga reši, morajo zahtevane kolke naknadno poslati.

Po členu 208 taksnega pravilnika imajo pa take stranke pravico v 90 dneh od dne, ko so položili pomotoma zahtevano takso, zahtevati povračilo takse od generalne direkcije posrednih davkov v Beogradu. Prošnje za povračilo je vlagati pri onemu oblastvu, ki je pobralo neutemeljeno ali večjo takso ali kjer je bila taksa pomotoma položena. Po preteku tega roka izgubi stranka pravico do povračila.

Te prošnje so kolka proste. Če se pa ugotovi, da je prošnja popolnoma neutemeljena, se pobere naknadno taksa 5 Din tudi za to prošnjo in 20 dinarjev za rešitev.

Prošnje za povračilo taks je vlagati torej samo takrat, če je prosilec gotov, da se je zgodila pomota, ali pa če gre za kak večji znesek.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

28. HIŠNA INDUSTRIJA V PIROTSKEM OKROŽJU.

(1911.*)

Platnarji v Pirotu.

Leta 1867. je bilo v Pirotu 72 platnarskih delavnic; vsaka je imela običajno 3—4 statve, le malo jih je imelo po dvoje, ali po šest. V celoti se je uporabljalo pri vseh platnarjih 220 statav. Od l. 1885. dalje je začelo platnarstvo pojemati. Sedaj je v Pirotu le še 20 platnarskih delavnic z 75 statvami. Štiri delavnice imajo po 10 statav, ostale pa po 2—3. Od statav jih je le 7 nove konstrukcije. Stare statve, pri katerih se čolniček premika z roko, veljajo po 10 dinarjev, nove, na katerih se čolniček premika mehničnim potom, pa veljajo po 100 Din. Na starih statvah se na dan ne more izdelati več nego 20 komolcev, običajno

* V članku so povsod navedene predvojnne cene.

pa le 15—16 komolcev. Na novih statvah se izdelata do 40 komolcev. Delo se plačuje na starih kakor na novih statvah po 0,05 Din za komolec brez osnivanja in sukanja. Vsled pešanja obrti sta se v poslednjih 15 letih izučila platnarstva le dva učenca, dočim jih je imela prej vsaka delavnica najmanj po dva. Nihče se noče več učiti obrta, ki peša. Zaposleni so torej v obrtu le stari delavci, ki so se posvetili temu obrtu, ko je platnarstvo še cvetelo.

Izdelujejo se tri vrste platna: 1. 32 cm široko, ki ima v osnovi po 15 in v votki po 12 nitij na 1 cm; to platno se prodaja po 0,40 Din meter; 2. 40 cm široke istega prediva in tkanja; prodaja se po 0,50 Din (delavec zasluži pri metru po 0,04 Din); 3. 47 cm široko, ki ima v osnovi po 20,4 in v votki po 18 nitij, se prodaja po 0,50 Din meter (delavec zasluži pri m 0,05 Din). Poleg teh vrst se izdeluje tudi posebno platno za predpasnike. Platnar zasluži pri prodaji platna seljaku po 0,05 dinarja za komolec. Platno se prodaja seljakom v pirotkem okrožju in trgovcem v Nišu. Platnarji dobivajo prejšjo od Majerja S. Boraha, ki jo prejema naravnost iz Angleške. Poskušali so na statvah izdelovati tudi druge vrste blaga, a jih je tako blago stalo več, nego je veljalo v trgovinah.

Delavci, ki uporabljajo stare statve, ne delajo celo leto, ker nimajo toliko dela. Po leti delajo na polju, po zimi pa tko. Delavec zasluži na starih statvah po 0,80 Din, na novih statvah pa po 1,20 do 1,30 Din na dan. Platno so začeli seljaki v zadnjem času tudi sami izdelovati, dočim se prej niso bavili s tem poslom.

Platnarji si pomagajo tudi s tem, da prodaja vsak v svoji prodajalni poleg platna tudi kolonijalno blago, ali sol in moko, ali pa manufakturo. Za izboljšanje stanja platnarjev in delavcev bi bilo treba otvoriti v Pirotu tekstilno šolo, ki naj bi izkušala uvesti nove predmete, katere tudi v Evropi izdelujejo na roko in ki se zaradi tega boljše plačujejo. Potrebno bi tudi bilo, da si platnarji ustanovijo zadrugo z državno subvencijo, da si morejo cenejše nabaviti surovine in nove statve. (Dalje prih.)

Zmeda za zmedo.

Komaj so se mogla politična oblastva vsaj v glavnem orijentirati v zmešnjavi, ki so jih v gostilniških zadevah povzročili novi predpisi taksnega zakona in njegovih izvršilnih pravilnikov in so po večmesečnem zastoju prešla na reševanje tozadevnih vlog, se je že zopet pojavila nova težkoča.

Dočim je dosedaj reševalo prošnje za podelitev osebne pravice v smislu člena 17. izvršilnega pravilnika notranjega ministrstva k taksnemu zakonu županijsko oblastvo, odnosno dogovorno z njim do svoje likvidacije oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani, izreklo je sedaj ministrstvo za notranje zadeve, da so

za podeljevanje teh pravic pristojna tudi politična oblastva I. stopnje.

Ker je pa nemogoče, da bi bili v isti zadevi in v isti inštanci pristojni obenem dve oblastvi, je stvar v teku, da se nova težkoča odstrani.

Trgovina.

Naši trgovski stiki s Čehoslovaško. V mesecu februarju t. l. je Čehoslovaška izvozila v našo državo za 84,904.517 čK blaga, naša država pa v istem času na Čehoslovaško za 38,159.300 čK. Čehoslovaška je torej v mesecu februarju prodala v našo državo za 46,745.217 čK več blaga, nego ga je prodala naša država na Čehoslovaško.

Indeksne številke za veletrgovino. — Koncem meseca februarja t. l. je znašala indeksna številka za veletrgovino: na Čehoslovaškem 1036, na Danskem 227, na Angleškem 182, na Švedskem 161 in na Nemškem 119,8 (v zlati valuti).

Trgovska bilanca Poljske za l. 1923. Poljska je v letu 1923. uvozila za 1195 milijonov zlatih frankov, izvozila pa za 1118 milijonov blaga. Bilanca je torej za 77 milijonov zlatih frankov aktivna.

Izvozna družba za ozemlje Češkoslovaške republike v Pragi, ekspozitura v Ljubljani. »Vydolni spolek pro zeme republiky československe u Praze« je predal »Čehojugu« v Ljubljani svojo ekspozituro v Ljubljani, katero bo ta tvrdka vodila pod gornjim naslovom v lastnih prostorih Ljubljanske kreditne banke.

Pospeševanje trgovskih stikov z Italijo. Italijansko-jugoslovenska trgovska zbornica v Milanu daje vsem poslovnim krogom brezplačno informacije trgovskega značaja. Pisati je na: Secretaria della Camera di Commercio Italo-Jugoslava, Milano, Via Giulini 2.

Italijansko-ruski trgovski stiki. Ruska vlada je pooblastila tržaški Lloyd, da otvarja agenture in podružnice v Rusiji in da začne obalni promet v Črnem morju. Tržaški Lloyd je potemtakem prva parobrodna družba, ki se je pojavila po revoluciji v vodah Rusije in to soglasno določilom italijansko-ruske trgovske pogodbe, ki se je pred dnevi sklenila.

Jugoslovansko-poljska trgovinska pogodba. Zunanji minister Zamojsky in jugoslovanski poslanik v Varšavi sta izvršila izmenjavo ratifikacij poljsko-jugoslovanskega trgovinskega dogovora.

Trgovski stiki z Indijo. Tvrdka v Madrasu (Indija) sprejme zastopništvo jugoslovanskih tvrdk za blago vsake vrste. Naslov tvrdke dobijo interesi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Industrija.

Produkcija železa v Avstriji. N. F. Pr. prinaša zanimivo poročilo o produkciji železa v Avstriji v prošlem letu. Surovega železa se je proizvedlo v zadnjem kvartalu 1923 za 232 manj, kakor v predhodnem. Produkcija jekla kaže nazadovanje okrog 5%, pri valjanem železu pa je ostala enaka, kakor v istem kvartalu 1922. Pripomniti je, da je v produkciji valjarn prišel izpremenjen položaj na trgu (nazadovanje eksporta in poživljenje prodaje v notranjosti) do

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Anton je z zanimanjem poslušal Tinklesovo izpoved. Zadovoljil se je z grešnikom ter mu dejal: »Vam se ima torej gospod Schröter zahvaliti za svojo ranjeno roko, in če bi vam mi ne bili prekrižali računov, bi se bili omakeževali s fatvino dvajset tisoč tolarjev.«

»Ni jih bilo dvajset tisoč!« zakličče Tinkles, hotoč se nekoliko opravičiti. »Cene volni so padle, in tudi z lojem ni posebnih kupčij. Bilo je torej manj, ko dvajset tisoč.«

»Tako?« zaničljivo odvrne Anton. »In kaj naj zdaj napravim z vami?« »Pushite, naj zaspri cela stvar in ne mislite več na njo. Potrudi se bom, da vam koristim v drugih ozirih. Ako imate kako stvar, ki bi jo lahko opravil za vas, bom z veseljem vse storil, kar mi ukažete.«

Anton odgovori s hladnim glasom: »Kakor sem obljubil, vaše hu-

dobije ne naznanim sodišču, vendar z vami ne moremo imeti nikakega posla več. Napram naši hiši ste se izkazali nepoštenjaka in od danes naprej se naša pota ločijo. Lahko odidete.«

Jud se splazi pri vratih ven. Še enkrat se obrne in pritisne na kljuko, vendar se mu je slaba vest v tem trenutku vzbudila s tako silo, da se ni več upal stopiti v sobo. Čez nekoliko minut ga vidi Anton s povešeno glavo potrto korakati čez cesto.

Od tega dne je bil Anton naravnost oblegan od skesanega Tinklesa. Ni minil dan, da bi se ubogi žid ne priplazil k njemu in se na svoj način ne skušal spraviti z njim. Danes ga je ustavil na cesti, jutri ga je zopet nadlegoval doma, vedno pa je imel kako stvar, ki mu jo je priporočal, ali pa mu je prinesel kako novico; vse je poskušal, da bi si zopet pridobil milost. Anton je sicer vztrajal pri tem, da ne sklene nikake kupčije z njim, vendar ga je končno premagalo usmiljenje in ni več mogel biti osoren in brezobziren napram ubogemu grešniku.

Nekega jutra prirožlja mladi Rothsattel k Antonu v sobo: »Danes sem se javil bolnega, sem prehlajen in moram ostati v stanovanju. Pridite zvečer k meni; povabil sem tudi našega doktorja in še dva druga tovariša. Igrali bomo whist Ali pridete?« Anton mu z veseljem objubi. — »Dobro,« pravi poročnik, »tedaj mi pripomozite, da še pri vas izgubim svoj denar. Včerajšnja igra mi je popolnoma izsušila žepe. Posodite mi, prosim, za osem dni dvajset zlatnikov!«

»Z veseljem!« odvrne Anton in mu takoj odšteje denar.

Poročnik malomarno vlakne izposojeno vsoto v žep in stopi k oknu, da pogleda na cesto, odkoder se je zaslislal odmev konjskih kopit.

»Vraga, krasna žival!«

V tem trenutku nekdo rahlo potrka na vrata in Tinklesova kodrasta glava se pokaže v sobo: »Hotel sem vprašati gospode, ali bi si ne hoteli ogledati izredno lepega konja. Samo pogledati, gospod Wohlfart, saj s tem ni rečeno, da ga morate kupiti.«

»Ali je to vaš kupčijski prijatelj, Wohlfart?« vpraša poročnik, smejaje se.

»Zdaj nič več, gospod Rothsattel,« odgovori z istim glasom Anton. »Pazite se, da vas ne zapelje, da končno res še ne kupite konja.«

Trgovec je pazljivo poslušal razgovor in radovedno obrnil svoj pospod baron, kupičič teniatardgovc gled na častnika: »Če bi hoteli gospod baron kupiti konja, bi ga lahko porabljali tudi za ježo na svojem posestvu,« pravi in nepremično opazuje poročnika.

»Kaj vraga veš ti o mojem posestvu, jaz nimam nikakega posestva.«

»Ali poznate tega gospoda?« vpraša Anton.

»Kako bi ga ne poznal, če je dotični, ki ima veliko posestvo v vaši deželi in je zdaj zgradil tovarno za sladkor.«

»Vašega gospoda očeta misli,« pojasni Anton. »Tinkles ima svoje večkrat po cele mesece pri nas.«

(Dalje sledi.)

izraza že v četrtem kvartalu 1923. Produkcija konstrukcijskega železa je napram tretjemu kvartalu (6248 ton) narasla v četrtim na 15.345 ton. Produkcija železniških tračnic je radi odpada nemških naročil padla od 20.407 ton na 9515 ton. Cene železu, ki so ostale v zadnjem času stabilne, so v prošlem letu precej padle. V zadnjem kvartalu 1923 so znašale povprečne tovarniške cene za tona: surovo železo 1.900.000 aK (napram 2.51 milj. v prvem kvartalu), železo v kladah 2.680.000 aK (3.02 milj.), železo v palicah 3.100.000 aK (5.2 milj.), debela pločevina 3.500.000 aK (3.83 milijonov), valjana žica 3.200.000 aK (4.49 milijonov).

Denarstvo.

Narodna banka. Pregled o stanju aktiv in pasiv Narodne banke po stanju dne 31. marca t. l. izkazuje napram stanju dne 22. marca t. l. znižanje metalne podloge za 10,4 milijone na 439,5 milijonov, zvišanje posojil za 1,2 milijona na 1415,8 milijonov, zvišanje računa države (za odkup kronskih novčanic, račun začasne zamene in dolg države) za 2,3 milijone na 2964 milijonov. Obtok bankovcev se je v dobi od 22. do 31. marca t. l. zvišal za 8,6 milijonov na 5585,8 milijonov.

Koliko kovanega drobiža ima Češkoslovaška v obtoku? Češkoslovaška ima v obtoku poleg 19 milijonov papirnatih kron še 70 milijonov kovanih kron, nadalje 40 milijonov komadov po 50 vinarjev, 50 milijonov komadov po 20 vinarjev, 30 milijonov komadov po 10 vinarjev in 20 milijonov komadov po 2 vinarja, torej v celoti 250 milijonov komadov drobiža poleg večjega števila starih novcev, predvsem 10 vin. komadov.

Poziv starim kronskim upnikom. Vse fizične in pravne osebe, ki žive v naši državi in imajo terjatve ali dolgove v avstro-ogrskih neizgosenih ali samo enkrat izgosenih kronah države SHS ali izgosenih s »Citta di Fiume«, se pozivljajo, da najkasneje do 30. aprila pri oddelku za izvrševanje mednarodnih pogodb v ministrstvu zunanjih del prijavijo svoje terjatve in dolgove na ta-le način: 1. Ime in naslov dolžnika ali upnika; 2. Znesek terjatve in dolgov z označbo v kronah; 3. posli, iz katerih izhajajo terjatve in dolgovi, in čas, kdaj so nastali; 4. ali so se izvršili dolgovi pred ali po kontrahiranju današnjega stanja na Reki; 5. ali na terjatve in dolgove obstoja hi-poteka.

Davki in takse.

Davek na poslovni promet. Generalna direkcija neposrednih davkov je končno vendar opazila, da nekatera davčna oblastva še do danes niso pobrala niti pare davka na poslovni promet in jim je s posebnim razpisom naročila, da ga naknadno pobere najkasneje do konca meseca junija t. l. Ako bodo vsa davčna oblastva v drugih pokrajinah izpolnila svojo dolžnost v taki meri, kakor davčna oblast v Sloveniji, smo prepričani, da bo mogel finančni minister brez nevarnosti za ravnotežje v proračunu v doglednem času znižati davek na poslovni promet najmanj za polovico, hkratu pa dovoliti tudi izdatne olajšave.

Donos davkov, trošarin in drugih davščin na Češkoslovaškem. V oktobru l. 1923. je Češkoslovaška pobrala na direktnih davkih 138.552.112 čK, na trošarinah 108.307.759 čK, na monopolih in carinah 189.277.514 čK in na prometnih davkih 209.034.152 čK. Skupaj 645 milijonov 171.537 čK, napram proračunu za 49.344.141 čK manj. Od tega proračunskega primanjkljaja odpade delni znesek po 15.084.564 čK na direktne davke.

Promet.

Blagovni vzoreci se ne smejo pošiljati proti povzetju. Ker je različno naziranje ali sme biti blagovni vzorec obremenjen s povzetjem ali ne, je ministrstvo z odlokom št. 13.842 od 28. februarja t. l. sklenilo, da se pošiljke, ki so obremenjene s povzetjem, ne morejo smatrati za blagovne vzorce, ker blagovni vzorec ne smejo imeti nikake vrednosti. Potem takem smejo biti vse druge pisemske in paketne pošiljke obremenjene s povzetjem (odkupnino) samo blagovni vzoreci ne.

Poštne nakaznice za Nemčijo. Od 1. aprila 1924 dalje se morajo poštne nakaznice za Nemčijo glasiti na nemško državno marko. Najvišji znesek, ki ga je mogoče nakazati, znaša 625 bilijonov nemških državnih mark.

Poljsko-ruski železniški dogovor. — Rusija urejuje vedno bolj svoje zunanje politične odnose, sedaj se je otvorila rusko-poljska konferenca za ureditev železniškega prometa.

Promet v sušaškem pristanišču. V teku meseca marca so parobrodi rednih prog izvozili in luke Sušak 972.884 kg, a uvozili so 391.615 kg različnega blaga. Parniki in jadrenice so uvozile premoga, kamna in cementa, 2.361.200 kg, vina 69.450 l in 1400 l olja. Na jadrenicah se je izvozilo 40591 kg raznega blaga. Lesa za izvozništvo se je izvozilo 2.757 m². Celokupno se je tekom meseca marca izvozilo 2.648.700 kg lesa. Te dni je pristal na Sušaku parnik »Manin« z 3.109 ton, da bo vkrcal les. Parobrod »Nad«, družbe Duboković, je priplul iz Reke da vkrcata žito za Dalmacijo. V luki je 5 jadrenic, katere izkrcavajo vino.

Iz naših organizacij.

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug. Po sklepu zadnje seje se vrši letošnji občni zbor Zveze gremijev v nedeljo dne 25. maja ob 10. uri dopoldan v zdravniškem domu na Bledu. Zveza pozivlja vse gremije in zadruge, da ji prijavijo svoje delegate za občni zbor in ji sporočijo svoje predloge in želje glede razprav na obnem zboru.

Razno.

Pogajanja z Italijo. Pod predsedništvom ministra Krizmana so dne 8. aprila konferirali naši delegati Sava Kukič, Todorovič in Savič glede tarifne konvencije z Italijo, ki se mora izvršiti čimpreje v zvezi s trgovinskim dogovorom. Kakor se poroča, bodo do konca tekočega meseca formulirane vse točke, na podlagi katerih se sklene dogovor. Istotako se je vršila seja med našimi in italijanskimi delegati glede konzularne konvencije. Definitivno je odobrenih 55 paragrafov, ki so nesporni. Konzularna konvencija bo že ta teden dovršena. Glede potnih listov se vršijo razgovori v zvezi s konvencijo o železniškem prometu.

Priprave za plebiscit na Grškem. Po vsej državi se vršijo priprave za plebiscit. Republikanci so prepričani, da bodo oni zmagali, a istotako mislijo monarhisti, da bodo oni zmagali. Medtaksas se je vrnil v Atene, ko je bila proglašena amnestija, in je med drugim izjavil glede izida plebiscita, da se kralj bržkone ne bo mogel vrniti, če tudi bi se ljudstvo z majhno večino izreklo za monarhijo.

Rimski pakt registriran. Dne 7. t. m. je bila naša vlada službeno obveščena, da je Zveza narodov dne 6. t. m. registrirala rimski pakt o Reki. Z ozirom na to je vprašanje o Reki dobilo najmerodajnejšo sankcijo.

Važno za potnike v Nemčijo. Da se omogoči potnikom, ki potujejo v Nemčijo, nabava potrebnih valut za potovanje, je finančno ministrstvo odredilo, da se na podlagi vidiranih potnih listov brez posebnega dovoljenja lahko pri oblaščenih bankah in menjalnicah nakupijo tuje valute (dolarji, franki itd.) do zneska 3000 dinarjev.

— Mariborska občina je pa že prej dovolila prostor za gradbeno akcijo. — Prihodnje dni se bo vršil v Mariboru sestanek za ustanovitev nove stavbene družbe in sicer po vzorcu »Westfällische Heimstätte, Münster«, katera bo sprejemala kot vloge poleg denarja tudi material in bo jemala tudi razna dela v poštev, tako, da bo omogočila biti članom tudi tistim, ki nimajo denarja na razpolago, ki bo pa za stavbeno družbo prišlo v prid.

Najemnine za stanovanja v Prusiji znašajo od 1. aprila t. l. dalje 47% mirodobihih najemnin (v zlatu).

Finančna zakonodaja na Reki. Z zakonom z dne 24. februarja t. l. se je italijanska zakonodaja glede carine in indirektnih davkov proširila tudi na ozemlje Reke.

Gradbena zadruga »Mojmir« v Mariboru je sklenila v svoji l. t. m. vršiči se seji, da v principu prevzame pomožno akcijo domoubogih, katero odda posebnemu odboru in da ta izvede potem gradbeno loterijo, katera bo izrecno le na korist gradnje enega doma za uboge, enega pa za tuberkulozne reveže. Delovala bo v istem smislu, kakor se je pričela pred enim letom, radi katere se je ustanovila gradbena zadruga »Moj-

mir«. Ker takrat vlada ni dovolila gradbene loterije, zato, ker se je ta predlagala v gradbene svrhe; zdaj pa, ko je beda za uboge še večja in ko hoče ta akcija izrabiti loterijo samo za humanitarne svrhe, je upanje, da jo bo vlada dovolila, ker državi in občini odpade dolžnost, ki bi jo morala država storiti. G. Resnik je že izdelal zelo zanimive načrte za srečke in se je tozadevno zglasil pri dr. Ploju, ki je pri gradbeni razstavi tudi sam priporočal, naj se loterija izvede izrecno v ta namen. Veliki župan g. dr. Ploj pride te dni v Beograd in bo tam sam interveniral v tej zadevi.

Ruski list o Besarabiji. List »Izvestja« je prinesel uvodnik, v katerem razpravlja o položaju, ki je nastal po razbitju rusko-romunske konference na Dunaju. Ob zaključku pravi list, da bo prišel zgodovinski trenutek, ko bo vprašanje Besarabije rešeno potom samoodločbe, sicer bi ne bilo mogoče rešiti tega vprašanja.

Zakon o socialnem razvoju v Franciji. Francoska poslaniška zbornica je dne 8. t. m. sprejela soglasno zakon o pokojninskem zavarovanju. Zavarovanju so podvrženi vsi, ki imajo manj kot 10.000 frankov letnih dohodkov. Zakon stopi v veljavo komaj čez leto, ko bo med tem zbornica že dovolila potrebno kritje.

O sladkorju. V 2. polovici marca se je sladkorna kupčija najprvo zboljšala, ker se je konsum zelo poživljal. Kmalu na to smo pa brali o ogromnih množinah eksportnega sladkorja v kubanskih pristaniščih. V enem samem tednu so pripeljali v eksportna pristanišča pet odstotkov celotne produkcije, 226.000 ton. Blago je bilo namenjeno v Severno Ameriko in v Evropo, nekaj pa so ga vložili kar tam. Zaloge v pristaniščih znašajo 494.000 ton, odposlali so jih pa v inozemstvo že 171.000. Seveda se je kubanski eksport poznal najprvo v atlantskih pristaniščih Zedinjenih držav. To kopičenje sladkorja v kubanskih in atlantskih pristaniščih je moralo na sladkorni trg seveda precej vplivati; zlasti, ker je bil trg že itak nekam pruden. Na to se je cena sicer nekoliko znižala, vendar je pa opaziti, da Kubanci ne marajo odnehati. — Evropski trgi so bili na splošno mirni. Razen na Angleškem povsod popolna stagnacija; dežele so zadostno preskrbljene, včasih še preveč, nekatere pa tudi same prodajajo. Francozi že zato niso kupovali in ne kupujejo, ker frank še vedno koleba in se še ni umiril. Angleški trg se je iz strahu pred pristaniškim štrajkom o pravem času preskrbel s sladkorjem. Za marec nam številke še niso znane, za februar pa vemo, da so na Angleškem manj porabili, kakor pa lansko leto; 114.000 ton napram 124.000. Zaloge so bile v marcu letos manjše kakor lani, kar je pač vzrok tudi v delnem zamrznjenju Labe, po kateri prihaja češki sladkor. Promet po Labi je še zmeraj omejen. Sicer je pa češka sladkorna trgovina zelo mirna in ne morejo dosti prodati.

Važnost predprodaje železniških vozniških listov. Pred nekaj tremi meseci je pričela v lokalih Zveze za tujski promet, Aleksandrova cesta, poslovati predprodajalna železniških vozovnic delniške družbe »Putnik«. Ta institucija se je ustanovila po vzorcu velikih zapadno-evropskih prometnih pisarn v prvi vrsti za udobnost potujočega občinstva, ki si more nabaviti brez vsacega doplačila in brez neprijetnega čakanja in prerivanja pri kolodvorskih blagajnah železniške vozovnice tudi za tri dni vnaprej, ter dobi na zahtevo od uradništva Putnika vse potrebne informacije. Uvidevajoč izredno važnost tujskega prometa za narodno gospodarstvo, dovoljuje država »Putniku« provizijo od prodanih vozniških listov. Vrh tega se je država udeležila pri ustanovitvi družbe z znatnim številom delnic ter se odpovedala vsaki dividendi v korist tujskemu prometu. Čisti dohodki, ki jih prinaša poslovanje Putnika, se morejo porabiti izključno le v tujsko-prometne namene. — Zveza za tujski promet je pričakovala, da bo ljubljansko občinstvo osobito trgovstvo v največji meri cenilo vzvišeno nalogo, ki jo vrši imenovano društvo ter da se bo v največjem številu posluževalo udobnosti, ki jih nudi biljeternica Putnika ter s tem obenem zadostilo narodni dolžnosti in brez materijelnih žrtev podpiralo to delovanje v prosep Slovenije. Žalobog je nasprotno. Zagrebška podružnica »Putnika« proda mesečno za okoli

1 milijon dinarjev vozovnic, ljubljanska pa za 10.000 dinarjev v istem času. Zveza je pričakovala, da bo deležna podpore vsaj od naših pridobitnih krogov ter naše inteligence; nasprotno se pa naši ubožnejši sloji poslužujejo pridno predprodaje, ne pa krogi, ki smo nanje največ računali. — Z ozirom na navedeno se pozivlja osobito naše trgovske kroge, da se blagovolijo pri potovanjih, pa bi bilo še tako kratko, posluževati izključno imenovane biljetarnice ter upamo, da bude naš poziv imel tudi pozitiven uspeh.

Priredba dohodnine za leto 1923. — Delegat ministrstva financ g. dr. K. Šavnik nam je poslal okrožnico, naslovljeno na davčno administracijo in vsa davčna okrajna oblašča v Sloveniji, ki se glasi: Finančni zakon za leto 1924/1925 je spremenil dosedanje predpise o dohodnini le toliko, da se je t. zv. eksistenčni minimum (§ 155. zak. o oseb. davkih) zvišal na 5000 Din (20.000 kron), dočim je vse drugo ostalo tako, kakor je bilo urejeno s finančnim zakonom za leto 1922/23 (Ur. l. 105/324 ex 1922). Po znanih mi intencijah gospoda finančnega ministra, za katerih pravilno tolmačenje prevzemam osebno odgovornost, odrejam, da se v tem smislu postopa tudi pri priredbi za leto 1923. in ponovno naročam, da naj se priprave za to odmero lako pospešijo, da bo mogoče v najkrajšem času sklicati komisije, vsekakor pa, da bo predpis brezpogojno izvršen do 15. maja tek. leta. To je finančna uprava dolžna davkoplačevalcem, predvsem pa tudi lastnemu ugledu. Upam, da bo zadoštoval ta opomin. Izrecno pa pristavljam, da bom zahteval za vsako zakasnitev ločno opravičbo, ki jo bom z vso rigoroznostjo presojal. Pričakujem običajni sumar form. 18 (§ 43. rač. instrukcije) najpozneje do 15. junija, statistične izkaze pa do 30. junija 1924. — Da ne prekoračite teh terminov, je predvsem potrebno, da se z največjo skrbnostjo varujete stvarne in formalne malenkosti, kakor sem vam to priporočal že v svoji okrožnici dne 25. junija 1923, št. 2183/pr. Pri vseh priznanja vrednih napredkih, ki jih opažam pri pocdinih oblaštvih, sem pri obravnavanju prizivov vendar z obžalovanjem konsaliral, da druga baš v tem oziru še vedno neodpustno greše. Tako n. pr. sem ugotovil, da se glede poslopij za čisto navadna tekoča popravila, ki o njih v splošnem ni mogoče dvomiti, niti da jih je gospodar fakično izvršil, niti da je moral po današnjih cenah približno plačati vsoto, ki jo je ustavil v fasiju, ponekodi slejkoprej zahtevajo saldirani računi, ali da se pri takih postavkah, če tudi so relativno prav neznačne, takoj začne vrtati, ali niso morda že odbitne investicije itd. Ako s takimi stvarmi izgubljalte čas, mi je razumljivo, ne samo, da delo zastaja, marveč tudi, da se davkoplačevalcev prijemlje ozlovoljenost. Čas je, da vsi, posebno pa oblašča z velikim številom davkoplačevalcev, opuslitate te navade, ki so danes samo še razvade, ako individualni razlogi, n. pr. notorična nezanesljivost zavezanca itd., ne zahtevajo kritičnejše presoje ljudi teh podrobnih postavk. Dobivam ne redkokrat vtis, da se dotični organ samo zato spušča v drobnjave, ker ne zna ali noče rešiti svoje težavnejše, a tem hvalevrednejše naloge, da bi si na podlagi drugih zanesljivejših pripomočkov (železniških, trošarinskih izkazov itd.) ustvaril v celoti pravilno sliko gospodarske moči cenitza. Pri dobri volji in smolrenem poslovanju mora biti sedaj sivar tem lažja, ker se je tudi zakonodaja vsaj toliko prilagodila spremenjenim razmeram, da je — kakor rečeno — eksistenčni minimum dvignila na 5000 Din. S tem se vam nudi možnost, da se otresete tistih malih in najmanjših cenizlov, ki res niso drugega nego datast, ki ga brez pravega financijelnega haska, ali z veliko porato časa vlačimo s seboj. Zlasti velja to o večini naših zemljiskih posestnikov, ki se po poklicu in izključno pečajo z kmetijo. V teoriji in

praksi so se že mnogokrat izrazili opravičeni dvomi, ali dohodnina kot bistveno denarni davek v obče prikladna oblika davčne obremenitve za te primere, ker tu deloma še prevladuje naravno gospodarstvo, in pravilno preračunavanje dohodkov v denar ravno radi tega zahteva neprimerno veliko truda. Ti pomisleki so danes tembolj na mestu, kjer je že zvišanje zemljarine, kakor je prinesel zakon o proračunskih dvanajstlinah za julij—september 1923 (Ur. list 65/235 ex 1923), v precejšnji meri izenačilo nekdanje ugodnostno davčno stališče zemljiškega posestnika. Kolikor na celokupni donos ne vplivajo bližina večjih mest in industrijskih krajev, dobre komunikacije ali osebne razmere, ako n. pr. zavezanec izvršuje še gosliniški ali kak drugi obrt in podobno — smatram torej za tehnično in stvarno edino umestno, da se pri presoji številčnih predpogojev davčne dolžnosti te vrste cenitov postopa z vso liberalnostjo (prim. okrožnico z dne 15. maja 1922, št. A I—1188). — Žal pa naša zakonodaja radi kompliciranosti vprašanja v ostalem še ni mogla slediti gospodarskemu razvoju in nas s tem stavlja pred najtežjo priredbeno-tehnično nalogo, ki si jo moremo misliti, namreč da kljub že davno obsoletni davčni meri ne uničimo davčne morale. Če je iz fasij razvidno, da zavezanec ni hotel prikrivati svojih razmer, marveč jih je lojalno in detajlirano pojasnil, je torej samo zahteva razumne davčne politike, da se njegove postavke po možnosti akceptirajo, ako jelo po zakonu docela izključeno, da se takozvani pomisleki po vsebini in obliki stilizirajo tako, da ne vplivajo kvarno na njegovo dobro voljo. Možnost, da nedostalke zakonodaje z razsodno prakso paralizirate ali pa jih z nerazsodno le povečate, je dana zlasti pri presoji dopustnih odbilkov in odpisov. Opozorjam še enkrat na opazke v drugem odstavku te okrožnice in priporočam skrajno ozirnost. Nedostopnost v vsakem oziru odobravam le tam, kjer se kopičijo dobički in se skušajo, dasi so doslikrat zasluženi z golo špekulacijo, odtegnili adekvatnemu prispevanju v javne namene. Ponavljam iz svoje okrožnice dne 15. junija 1923, št. 2183/pr., da ni samo finančni, ampak tudi socialni postulat, da se davčna uprava takim nakanam z vso energijo upre.

Ako bi tendence v li smeri proti pričakovanju tudi v komisijah našle opore, je Vaša dolžnost, za katere izpolnitev polagam posebno važnost, da se poslužite pravice priziva in me takoj obvestite, če bi se to pojavilo v večjem šlilu, da morem gospodu finančnemu ministru, ki mu gre po § 281. zakona o osebnih davkih vrhovno vodstvo priredbe, staviti primerne predloge. V zvezi s tem pa vnovič svarim pred brezkrličnim izrabljanjem lakozvanih vnanjih znakov (§ 214. l. o.), tembolj seveda pred slepo vero v nedokazane in dostikrat a priori nedokazljive, radi tega pa tudi čisto nerabne informacije, ki Vam dohajajo ne vedno iz najboljših virov, pa tudi ne iz najboljših namenov. Znani so slučajji, da marsikateri podjetnik samo radi tega še vzdržuje izvesten življenski standard, da si ohrani svoj kredit. Ako pa imate po vestni in objektivni presoji zadostne razloge, da smatrate informacije za resnične, se zanašam na takt, na gospodarsko, pa tudi politično preudarnost svojih organov, da bodo predvsem v lojalnem sporazumu s komisijami, ki so se stvarni in objektivni argumentaciji še vedno udale, znali zadeli pravo in pravično mejo. — Predpis dohodnine za leto 1923 ulegne vsled izpremenjenih valutnih razmer pri marsikaterem davčnem zavezancu izdatno prekašati predpis dohodnine za leto 1922, po katerem se je dosedaj provizorno pobirala dohodnina. Da ne naslonejo pri prisilnem izterjanju dohodnine za leto 1923 neprimerno, če bi se taki poviški takoj izterjali, dovoljujem nekvarno olajšavam, ki jih bom priznal na individualne prošnje, za vse cenizite, katerih predpis na dohodnini se za leto 1923 napram letu 1922 zviša za 25% ali več, da izterjajo davčni uradi še neoparavnani presežek v dveh obrokih, in sicer 15. avgusta in 15. novembra t. l. O tem naj se davčni uradi obvestijo brez odloga. — Glede obveslitve davkoplačevalcev o predpisu bodo sledila posebna navodila. Prepuščam slednjim predarku gospoda predstojnika, koliko bi se s priredbo za leto 1923 dale združili tudi že priprave za priredbo 1924. Vsekakor želim, da se tudi la čim prej izvede, in si pridržujem primerne ukrepe, ako bi se oblastva sama ne ravnala po mojih intencijah. — Delegat: Dr. Šavnik s. r.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (8. t. m.).
Pšenica: baška, 79-80 kg, 2 odstotna, duplikat kasa 315 do 325. Turšičica: baška, duplikat kasa 230 do 232.5; za april 230 do 235; april-maj, duplikat kasa 240; maj, duplikat kasa 242.5; junij 250. Fižol: beli, baški 740. Moka: baza >0< 495; >5< 365 do 390; >6< 325. Otrobi: baški, v jutinih vrečah 230. Skupni promet okrog 200 vagonov; od tega prodano 60 vagonov turščice. Tendence živahnješa.

Cene mesu na ljubljanskem trgu. (1. aprila 1924). Govedina: 1 kg govejega mesa I. 23 do 25, II. 20 do 23 Din; 1 kg jezika 25 Din, 1 kg vampov 10 do 12 Din. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 28 do 30, II. 25 do 27.50 Din, 1 kg jeter 30 Din, 1 kg pljuč 25 do 28 Din. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 30, II. 25 Din, 1 kg jeter 25 do 30 Din, 1 kg ledic 30 do 35 dinarjev, 1 kg masti, amerikske 29 dinarjev, 1 kg masti domače 38.50 do 38 Din, 1 kg šunke (gnjati 40 do 45 Din. Drobniča: 1 kg koštrunovega 20 Din, 1 kg jagnetine 25 Din, 1 kg kozličevine 27.50 do 30 Din. Klobase: 1 kg hrenovk 40 do 42, 1 kg svežih kranjskih 50 Din.

Cene za perutnino v Ljubljani. — (1. aprila 1924). 1 kokoš 20 do 60 Din, 1 petelin 30 do 55 Din, 1 nepitana gos 100 dinarjev, 1 domač zajec, majhen 16 do 18, večji 20 do 30 Din.

Cene za žito na trgu v Ljubljani. — (1. aprila 1924). 1 q pšenice 385 Din, rži 375 Din, ječmena 365 Din, ovs 325 dinarjev, prosa 425 Din, nove sušene koruze 310 Din, ajde 325 Din, fižola, ribničana 800 Din, prepeličarja 800 Din, graha 500 Din, leče 1100 Din.

Cene mesu na mariborskem trgu. (1. aprila 1924). Govedina: 1 kg govejega mesa I. 25 do 27 Din, II. 22 do 24 Din, III. 19 do 20 Din, 1 kg jezika 24, 1 kg vampov 8 do 10 Din. Teletina: 1 kg teletine I. 26 do 30 Din, 1 kg teletine II. 24 do 25 Din, 1 kg jeter 24 Din, 1 kg pljuč 15 Din. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 30 do 40 Din, 1 kg jeter 20 Din, 1 kg masti 37.50 do 39 Din, 1 kg šunke 55 do 58 Din, 1 kg koštrunovega mesa 17.50 do 20 Din, 1 kg kozličevine 15 do 25 Din. Klobase: 1 kg hrenovk 35 Din, 1 kg kranjskih 50 do 51 Din.

Cene kože na mariborskem trgu (1. aprila 1924). 1 komad konjske kože 175 do 200 Din, 1 kg goveje kože 15 do 20

dinarjev, 1 kg telečje kože 32.50 Din, 1 kg svinjske kože 12.50 Din, 1 kg gornjega usnja 120 Din, 1 kg podplatov 80 do 125 Din.

Cene za perutnino v Mariboru (1. aprila). 1 piščanec majhen 35 Din, 1 piščanec večji 45 Din, 1 kokoš 50 do 62.50 dinarjev, 1 raca 70 Din, 1 gos 100 do 125 Din, 1 domač zajec majhen 15 Din, 1 domač zajec večji 45 Din.

Žito na mariborskem trgu (1. aprila 1924). 1 kg pšenice 3.50 Din, 1 kg rži 3.25 Din, 1 kg ječmena 3 Din, 1 kg ovs 3 Din, 1 kg koruze 3 Din, 1 kg prosa 3.50 Din, 1 kg ajde 3 Din, 1 kg fižola navadnega 4 do 6 Din, 1 kg leče 14 Din.

Živinski sejem v Mariboru (8. t. m.). Dogon: 17 konj, 129 volov, 333 krav, 5 bikov in 10 telet, skupaj 494 glav. Povprečne cene za kg žive teže: voli debeli 12.50 do 13.25, poldebili 10.50 do 11.75, plemenski 7 do 10, biki za klanje 12.50, krave klavne debele 12 do 13, plemenske 9.50 do 11.50, za klobase 6.25 do 9, molzne in breje 10, mlada živina 10.25 do 13 dinarjev. Meso: volovsko I. 25 do 27, II. 22 do 24, telečje I. 30, II. 26, svinjsko sveže 30 do 40 Din. Kupčija je bila srednja. Prodan je bil 201 komad, od tega 23 za Avstrijo in Italijo. Cene so nekoliko popustile.

Zagrebski trg s semenjem (8. t. m.). Živahnost, ki se je opažala na semenskem tržišču prošli teden, še tudi ta teden ni popustila. Povpraševanje je po vseh vrstah semena veliko, a največje po povrtnem in cvetnem semenju. Precej je povpraševanja po semenu kumar, ki se prodaja na debelo po Din kg; cena je visoka radi pomanjkanja tega semena. Postavno vtovorna postaja notirajo na debelo: detelja rdeča 25 do 26, lucerna 23 do 24, detelja bela 85 do 86, švedska 47, bela predenica 56—59 Din.

Tržaški trg (v lirah): Sveže meso 8.80 do 9.20; sprednji deli 9.60 do 10.40; zadnji deli 12 do 13.20; teletina, sprednji deli 8.80 do 10; zadnji deli 10.80 do 14; boljše vrste 14 do 18; sveža svinjina 12; boljša 12.80 do 13.20; prekajena 14 do 16; mleko 1.40 do 1.70; maslo sveže 20 do 26; mast svinjska 9.20 do 10.40; slanina 8.80 do 10.40; jajca komad 0.50 do 0.65; moka bela 1.40 do 1.60; fižol 2.40 do 4.40; krompir 0.60; olje navadno (kg) 6.20 do 8; kava surova 19.80 do 28.50; sladkor 6.20 do 6.80; solata (kg) 3 do 6.80; vino: istrsko belo (na mestu) 1.35.

Dalmatinski Portland cement
svetovne znamke

„SALONA“ (Tour)
nudi po najnižji dnevni ceni promptno tvornica „Split“ del. dr. za cement Portland iz skladišča v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 12.

Edino zanesljiv in preizkušen je le prašek za pecivo in vanilin sladkor znamke „Adria“

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj
STOEWER - RECORD
Vrhunec finomehanike.
Zastopstvo:
Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

Sodove kupim
večjo množino, nove ali rabljene, velikost od 100—700 kg in sicer iz črne in pocinkane pločevine.
Najnižje ponudbe in množino sporočiti
Franc Majdič-u, trgovcu v Kranju.

Priporočamo:
Jos. Petelinc
LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.
En gros!

Velika zaloga vsega
elektrotehničnega materijala
motorjev, svetilnih teles, gradnje elektrarn, inštalacije
elektrotehnično podjetje
LEOPOLD TRATNIK
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 25.
Na debelo! Na drobno!

LJUBLJANA
SIMON GREGORČICEVA ULICA 13
Telefon št. 552
se priporoča
za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del.

Lastna knjigovoznica.
Izvršitev točna in solidna!

Ivan Jelacini
Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Razširjajte „Trgov. list“!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek, Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 18,300,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavni: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd